

فصلنامه خبری

شماره ۷ / پائیز ۷۷

سر مقاله

دومین شماره نشریه «فصلنامه خبری» انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران، پیاری خداوند متعال، ایستگ در پیش روی همکاران ارجمند فیزیولوژیست و فارماکولوژیست می باشد.

استقبالی که عزیزان همکار، از انتشار نجاستین شماره نشریه بعمل آورده و نامه های ارسالی و پیامهای کتبی و شفاهی تشویق آمیزی که توشه راه فعالان این نشریه گردیده است، هم مایه شرمندگی و هم اسباب دلگرمی همکاران و فعالان را فراهم آورده است. شرمندگی از بابت محدودیت امکانات و فقر بضاعت موجود، واشکالات تایپ و صفحه بندی و دهها ابراد و اشکال دیگری که متوجه اولین نسخه و اولین تجربه «خبری» در انجمن بوده است، ..... و دلگرمی بخاطر آنکه می بینیم، ملاطفت و عنایت همکاران بگونه ای است که، علیرغم همه کاستی ها، کار موجود را نیاز انجمن تلقی می کنند و اشارگرانه امکانات خود را جهت بسط و گسترش کمی و کیفی «کار» در طبق اخلاص می گذارند.

در هر صورت، پیشرفت علوم و تکنولوژی در عصر حاضر، مدیون روندی است که سرمایه گذاری در علوم پایه، جزء انکار ناپذیر آن بوده است.

ضرورت این سرمایه گذاری، بسط ارتباط و اطلاع رسانی در میان صاحبان این شخصیت ها را ایجاد می نماید. و انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران بعنوان یکی از مجموعه های قدیمی، قعال و پر ارزش علوم پایه پزشکی، جایگاه ویژه ای داشته و نقش پر اهمیت را می تواند ایقا نماید. متأسفانه علوم پایه پزشکی همانند سایر رشته های علوم پایه در کشور، جایگاه واقعی خود را نیافرته

فهرست:

سر مقاله

آشنایی با انجمن

- اخبار انجمن

- معرفی پختن انجمن اسلامی انجمن

گزارش

- معرفی پختن فارماکولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران

- برگزاری سمینار فرهنگستان علوم پزشکی

- گزارش سی و دوین کنگره بین المللی فیزیولوژی

- گزارش برگزاری سومین کنگره سراسری مسروقاتها

- از کنگره چه خبر؟

علمی

- ارتقیت های تعلیفهای علوم پزشکی کشور

- آموزش علوم عصس در آمریکای شمالی

اخبار علمی

- پیام تسلیت انجمن به مناسب درگذشت استاد

ستون آزاد

- در باره رسالت انجمن فیزیولوژی و

فارماکولوژی ایران

پاسخ به نامه ها

کنگره ها و سمینارها

مدیر مستوفی: دکتر فرشته معتمدی

سردیر: دکتر محمد رضا مهدوی

همکاران: دکتر سعید سعثانیان

دکتر معصومه جرجانی

خانم شادمان شریفی

مدیر فنی: یعقوب فتح الله

نایب و صفحه آرایی: محمد معماری

دیر خانه: تهران - صندوق پستی

۱۹۸۳۵ - ۱۸۱

انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

نتیجه‌گاههای تراز از فضای نیازهای کاربردی، و به همین ترتیب دور باطلی که گرفتاری تمام کشورهای جهان سوم و اغلب کشورهای آسیایی می‌باشد، گریانگیر می‌گردد. و... وضع به همین منوال ادامه می‌یابد....

در واقع، نگرشی تاریخی به زمینه‌های علم و دانش و تکنولوژی در جوامع مشرق زمین هم، نشان می‌دهد که در اعصاری که درخشش طلایی حرکت علمی در این جوامع وجود داشته است، و سالهای اوج تمدن اسلامی را تشکیل می‌داده‌اند، همین ارتباط نهادی بین علوم پایه و زمینه‌های کاربردی تکنولوژی (آن روز) وجود داشته است. بر همین منوال نیز ارتباط ساختاری میان علوم پایه پزشکی (که در آن روز علم الایدان، کیمیا گری و داروسازی بوده است) با علوم بالینی (یادمان) بشدت وجود داشته است و آنچه در آراء و حکم این سینا و رازی و زهرواری و... می‌ینیم هم جز این نیست.

و نهایتاً هم تجربه تاریخی و هم بررسی مقایسه‌ای جوامع توسعه یافته، اثبات می‌کند که تحقق "توسعه" بدون سرمایه‌گذاری علوم پایه ممکن نیست. دانشگاه و تحقیق و پژوهش هم نقش کلیدی را در بسط و توسعه «علوم پایه» ایفا می‌نماید.

انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران و اعضای محترم آن فهرآ از جمله «متولیان» مقوله‌های مربوط به علوم پایه پزشکی، عهد، دار وظیفه‌ای سنگین و نقشی مهم در تثبیت جایگاه علوم پایه پزشکی وبالاخص «فیزیولوژی» و «فارماکولوژی» در نظام دانشگاهی و پزشکی کشور و بالتع در رقم زدن زمینه‌های ضروری برای «توسعه» اقتصادی - اجتماعی و به دیگر بیان «پیشرفت» میهن اسلامی می‌باشند.

در این زمینه، گفتشی‌های بسیاری وجود دارد که گنجایش آنها در حجم صفحات این شماره ممکن نبود و برداختن به آنها به شماره‌های آینده موقول می‌گردد.

*****

است. در واقع، گسترده‌گی نیازهای تکنولوژیک و کاربردی در کشورهای جهان سوم زمینه‌ای را فراهم کرده است که راه حل‌های کوتاه مدت و سریع الایر، جهت حل مشکلات موجود اولویت پیدا کند. مصدق این قبیل راه حل‌ها در زمینه‌های علمی و دانشگاهی، ضرورت کاذب بها دادن وارجحیت رشته‌های علوم کاربردی، و کس توجهی به علوم پایه و مبنایی را باعث شده است و در نتیجه، علیرغم آنکه توانایی‌های استفاده از «دستاوردهای» علوم و تکنولوژی، رشدی نسبتاً معقول پیدا می‌کند، زایدگی و بروایی سیستم و توانایی نوآوری و رشد، از میان می‌رود.

بعارت دیگر کم توجهی به علوم پایه، که ظاهرآ عارضه عمومی کشورهای جهان سوم هم می‌باشد، باعث شده است تارشد همگون و هماهنگ پیکره علمی و دانشگاهی مختلف گردیده و دانش و دانشگاه به کاریکاتوری شیوه گردد که سری کوچک و تنه و دستانی بزرگ دارد.

چنین کاریکاتوری نهایتاً می‌تواند «صرف کننده» خوبی برای تولیدات علمی دیگر جوامع باشد لکن «کوچک سر» توانایی تولید و ابداع و نوآوری و نسبتاً رشد علمی و پژوهش‌هارا از آن خواهد گرفت.

این گستگی علمی و تکنولوژیک، متناسبانه بطور مستقیم در پزشکی کشورمان وجود داشته و هنوز هم از باطنیین طب بالینی، صنایع دارویی و تکنولوژی صنایع پزشکی از یک سو و علوم پایه پزشکی از دیگر سو، برقرار نگردیده است. بدلیل همین گستگی است که نوآوری، «اکتساف»، «اختراع» و بالندگی هم در زمینه‌های کاربردی و بالینی مشاهده نمی‌شود و علیرغم آنکه توانایی استفاده از تکنیکهای جدید در طب بالینی بخوبی وجود دارد، اینجا تکنیکهای جدید در داخل کشور صورت نمی‌پذیرد.

در چنین فضایی، هم متخصص علوم پایه متأثر از مشکلات اقتصادی و هزینه‌ها و عدم انطباق در آمد و.....، تاگزیر از «تحقیق» که به آن بهایران داده نمی‌شود، رویگردن شده و به «تدريس» که لاقل تأمین کننده معاش مادی او است، متغیر می‌گردد. و رفته رفته، استاد دانشگاه، مأمورین تدریسی می‌شود که تولید او «جزوه» است و «سخنرانی» و.... پراکنده‌گی و گسترده‌گی معلومات و.... و

انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

شرایط انتخاب اعضای هیئت مدیره

هیئت مدیره:

ماده ۱۴- اعضای هیئت مدیره، مركب از هفت نفر است که دو نفر از آنها بعنوان عضو علی البدل انتخاب می شوند. اعضای مذکور، در جلسه مجمع عمومی عادی، هر ۲ سال یکبار، با رأی مخفی، از میان اعضای پیوسته انجمن انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلا مانع است. عضویت در هیئت مدیره افتخاری است.

تبصره - جلسات هیئت مدیره، حداقل هر دو ماه یکبار، تشکیل می شود و با حضور دو سوم اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات با اکثریت آراء خواهد بود.

ماده ۱۵- هیئت مدیره در اولین جلسه، یکنفر رئیس، یکنفر نایب رئیس و یکنفر مدیر عامل، (عبداللزوم) و یکنفر خزانه دار با رای کمی اکثریت اعضای هیئت مدیره انتخاب می شاید.

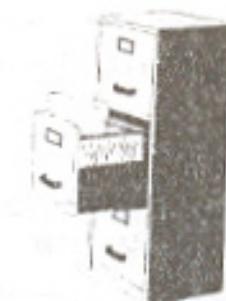
تبصره ۱- رئیس هیئت مدیره، مسئول اداره امور جاری انجمن و اجرای کلیه مصوبات هیئت مدیره و تأمینده قانونی شخصیت حقوقی انجمن، در نزد مراجع مختلف خواهد بود.

تبصره ۲- اعضاء اوراق تعهد آور توسط رئیس هیئت مدیره همراه با اعضای خزانه دار و مهر انجمن و نامه های رسمی اداری با اعضای رئیس هیئت مدیره و در غیاب او نایب رئیس خواهد بود.

تبصره ۳- چنانچه هر یک از اعضاء هیئت مدیره ۳ جلسه متواتی و با ۵ جلسه متواب، بدون دلیل موجه (به تشخیص هیئت مدیره) در جلسات شرکت ننماید، مستغفی شناخته خواهد شد.

تبصره ۴- در صورت استعفاء، برکناری و با فوت هر یک از اعضای هیئت مدیره، عضو علی البدل برای مابقی دوره عضویت، به جانشینی وی تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶- هیئت مدیره، موظف است ظرف حد اکثر چهار ماه پیش از پایان تصدی خود، نسبت به فراخوانی

آشنایی با انجمن

خبر فعالیتهای انجمن

درین تایید صلاحیت هیئت مدیره منتخب انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران، پروانه فعالیتهای علمی انجمن، در تاریخ ۷۲/۵/۴ از سوی معارن آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با اعتبار دو ساله صادر شد.

با از بازی پرونده عضویت کلیه اعضاء در دیرخانه انجمن، مشخصات اعضاء در کامپیوتر ثبت گردید. بدین ترتیب کلیه مکابین انجمن، با عضو محترم تسهیل خواهد شد.

با مسئولین اتحادیه های فیزیولوژی (IUPS) و فارماکولوژی (IUPHAR) مکاتباتی صورت گرفته است. در این مکاتبات از آنها تقاضا شده است تا در جهت توسعه همکاری های علمی متقابل، اخبار و بولتن های خود را به دیرخانه انجمن ارسال دارند.

برای کلیه اعضاء جدید در اسرع وقت کارت عضویت صادر خواهد شد.

کمیته علمی انجمن در اطلاعیه شماره ۱ خود، ضمن اعلام امکانات آموزشی پژوهشی خود، آمادگی خود را برای خدمات دهن به اعضاء اعلام نموده است که مجموعه فهرست آنها همراه با فصلنامه برای اعضاء ارسال می گردد.

*****

معرفی بخشی از اساسنامه انجمن

جهت آشنایی همکاران، برویه فیزیولوژیست ها و فارماکولوژیست های جوان، در این بخش موادی از اساسنامه انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران که در رابطه با شرایط انتخاب اعضای هیئت مدیره می باشد، به نظر همکاران من رسد.

انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

به اتمام رسیده است. ساختمان فعلی، یک زیرزمین و سه طبقه (اداری و علمی، تحقیقاتی و آموزشی و حیوانخانه) دارد.

من - سازمان کنونی بخش را توضیح دهید؟
 این بخش ۳ استاد تمام، ۲ دانشیار و ۲ استادیار دارد.
 همچنین ۱۲ دانشجوی Ph.D در رشته فارماکولوژی و ۴۹ دانشجوی داروسازی، در این بخش به تحصیل مشغول هستند. سالانه در حدود ۱۰۰۰ دانشجوی پزشکی و داروسازی، و ۱۰۰۰ دانشجو در رشته های مختلف از جمله مامایی، پرستاری، دندانپزشکی و دندانپزشکی تخصص، آموزش می دهیم.

س - از نظر هیئت علمی، امکانات، تجهیزات و بودجه چه مشکلاتی دارد؟

کتاب جدیدنداریم، تقریباً تمامی کتابهای موجود بخش قدیمی است، تجهیزات بخش کافی نمی باشد. از نظر بودجه، حدود ۵۰ هزار تومان در ماه به صورت تنخواه گردان در اختیار بخش قرار می گیرد.

س - سیاست پژوهشی بخش را چگونه تعیین می کنید؟

به علت کمبود تجهیزات، معمولاً سعی می کنیم از متدایی که به وسائل کم نیاز دارند، استفاده کنیم.

س - به منظور انتقال تجربه به سایر همکاران چه راههایی رایشنهاد می کنید؟

در این مورد می توان به سه نکته توجه کرد:
 الف) تربیت دانشجوی Ph.D یک راه انتقال تجربه است.

ب) برگزاری کارگاههای تحقیقاتی، که راه خیلی مفیدی است.

ج) همکاری در پروژه های تحقیقاتی مشترک

س - عنوانین موضوعات پژوهشی انجام شده و در

مجموع عمومی و انتخاب هیئت مدیره جدید اقدام و بلا فاصله نتایج را همراه با سورچلسه مجمع عمومی برای بررسی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال نماید.

تصره - هیات مدیره قبلي تأثیره هیئت مدیره جدید از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مسئولیت امور انجمن را بر عهده خواهد داشت.

گزارش

آشنایی با بخش های فیزیولوژی و فارماکولوژی کشور.

این شماره: بخش فارماکولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران.

به منظور معرفی توانایی ها، امکانات و تجهیزات بخش های فیزیولوژی و فارماکولوژی دانشگاه های علوم پزشکی کشور، نصانه نامه خبری انجمن، ضمن تشکر و سپاسگزاری از دکتر محمد رضا زرین دست مدیر گروه فارماکولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران که بهت گفتگویی صمیمانه دعوت می رساند، در این شماره به معرفی بخش فارماکولوژی این دانشگاه می پردازد.

س - لطفاً سوابق بخش فارماکولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه تهران را ذکر نماید؟

طرح ساختمندی این بخش، تحت عنوان مؤسسه طب تجربی، در تیر ماه ۱۳۴۱ توسط آقای دکتر ناصر گیتی، نهیه و پیشنهاد شده است. در آذر ماه ۱۳۴۲، سازمان برنامه، طرح را تصویب کرده و از دی ماه ۱۳۴۱ تا آبان ماه ۱۳۴۴ آن را به اجراء گذاشته اند. کار ساختمندی، به مساحت ۹۰۰ متر مربع، از دی ماه ۱۳۴۲ آغاز و در فروردین ماه ۱۳۴۶

انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

وجود کتابخانه فعال در یک بخش است.

***

برگزاری سمینار گروه علمی علوم پایه پزشکی فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، در راستای اعتلاء سطح پژوهش‌های علوم پزشکی در کشور، از تعدادی اساتید طراز اول ایرانی مقیم خارج که در زمینه‌های مختلف علوم بیولوژی و پزشکی مشغول تدریس و تحقیق هستند، دعوت به عمل آورده است که به ایران آمدۀ و ضمن ارائه سخنرانی و بازدید از بخش‌های مختلف علوم پایه دانشگاه‌های ایران و بررسی وضعیت پژوهشی در این بخشها مقدمات همکاری‌های متقابل را در رشته‌های علوم پایه پزشکی، فراهم آورند.

این اساتید، پس از بازدید بخش‌های علوم پایه دانشگاه‌های تهران و برخی شهرستانها در روز ۱۴/۷/۷۲ در سمیناری که از طرف گروه علوم پایه فرهنگستان برگزار شده بود، سخنرانی‌هایی را بشرح زیر ارائه دادند:

- آقای دکتر سیامک ادبی سرپرست واحد تحقیقات غذایی بالینی دانشکده پزشکی پیتزبورگ پنسیلوانیا سخنرانی جامعی بر روی هضم و جذب پروتئین‌ها ایجاد کردند.

۲- آقای دکتر حسین علی قبری استاد نوروپیزی دانشگاه نورت وست و مرکز تحقیقات مولکولی پیری آزمایشگاه آبتوث شیکاگو سخنرانی خود را پیرامون آگزهایمر، تشخیص و درمان آن ایجاد داشتند.

۳- آقای دکتر اسماعیل میثمی استاد بیوفیزیک و فیزیولوژی دانشگاه اوربانا- چامپین در مورد تاخیر در رشد مغزی و نحوه بهبود آن سخنرانی داشتند.

۴- آقای دکتر رحیم یهینا استاد فیزیولوژی و بیهودش دانشگاه نورت وست ایلینویز سخنرانی خود را با عنوان شواهدی در مورد اثر ضد سرطانی و ضد فیبروز ربوی کتابپریبل (داروی مهار کننده آنزیم تسبیل کننده

حال انجام را ذکر نماید؟

■ در این بخش روی:

۱- اعضاء ایزوله حیوان مانند قلب، روده، و مجرای دفران و ...

۲- uptake و release نوروترانسミترها در مغز

۳- کارهای رفتاری

مطالعه می‌شود. در حال حاضر، بیشترین کارهای مطالعات رفتاری است.

من - در صورتی که گروه تحقیقاتی شما به نکته تازه‌ای دست یافته است، ذکر نماید؟

■ از طرف این بخش، سالانه حداقل ۱۰ مقاله در مجلات خارجی و داخلی به چاپ می‌رسد.

من - در صورتی که به منظور بهبود و پیشرفت تحقیقات فارماکولوژیک در ایران، پیشنهادات خاصی به همکاران، دست اندک کاران علوم پایه پزشکی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، و سایر مراجع تحقیقاتی دارید ذکر نماید؟

■ پیشنهاد این است که امکانات فراهم کنند و برای علوم پایه، بودجه ویژه در نظر بگیرند و حقوق متخصصین علوم پایه پزشکی را به حدی برسانند که برای ادامه کار آنها، کافی باشد. یکی از مشکلات اساسی، در تحقیقات علوم پایه پزشکی، عدم تأمین حیوان آزمایشگاهی کافی است، که باید جنان برنامه ریزی شود تا به همه پژوهشگران حیوان کافی برسد.

یک پیشنهاد دیگر این است که حداقل معادل یک دهم هزینه تحصیلی دانشجویان اعزام به خارج در ویشهای علوم پایه را، به دانشجویان همان رشته‌ها در داخل تحصیلی دهند.

من فکر می‌کنم که به مساله هیئت علمی (بیوژه) در دانشگاه‌های شهرستانها باید توجه خاصی شود. غیر از فیزیولوژی و فارماکولوژیست، باید سایر متخصصین به تدریس دروس تخصصی این دوره دارند. مساله بعدی که در هر گروهی از اهمیت خاصی برخوردار است،

انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

از این رو شناخت یک تشانه بیوشیمیای قابل سنجش، مفید به نظر می‌آید. AL2-50 یک پادتن تک کلونی (monoclonal antibody) است که علیه هموژنای بافت مغز بیماران مبتلا به آلزهایمر واکنش تشان می‌دهد، پادتن به یک تشانه پرتوئینی بیماران‌خایی مستصل می‌شود. رنگ آمیزی immunocytochemical منحصر کرده است که AL2-50 یک تغییر نورولوژیک اولیه را شناسایی می‌کند که قبل از تشکیل NFTs, NPs رخ می‌دهد.

ظاهرًا این تغییر، خاص بیماری آلزهایمر است. چون در ابتدی سنجی مستقیم AL2-50,direct immunoassay با اجزاء طیعی مغزواکنش متقاطع (cross reaction) تشان می‌دهد، پس زوشنگران آزمایشگاه آبیوت، به رهبری دکتر حسین علی قنبری Sandwich enzyme assay و واکنش‌های متقاطع immunoassay حداقل ممکن برسانند و پرتوئین مربوط به بیماری Alzheimer's Disease Associated (Protein , ADAP, ADAP-se واحد فرمی بزرگ واکنشده) (reactive) با AL2 - 50 به انضمام 68 - A دارد و اساساً در ارتباط با بیماری آلزهایمر می‌باشد.

گزارش یک سفر

*دکتر پروین رستمی
دانشیار فیزیولوژی دانشگاه تربیت معلم
کنگره بین‌المللی فیزیولوژی، توسط IUPS (اتحادیه بین‌المللی فیزیولوژی) هر چهار سال یکبار، در یکی از کشورهای جهان برگزار می‌گردد و هر سال نیز کنگره فیزیولوژی منطقه‌ای در یکی از قاره‌ها برگزار می‌شود. در تابستان سال جاری، (۲-۶ آگوست سال ۱۹۹۳) می و دوین کنگره بین‌المللی فیزیولوژی، در شهر گلاسکو در اسکاتلند انگلستان برگزار گردید.
جهت اطلاع همکاران یادآور می‌گردد برای اولین بار

آنچه بتوانیم) از آن داشتند.
گروه علوم یا به مرکزگستان جمهوری اسلامی ایران امیدوار است که بتواند از تجربیات و همکاری این استاد و سایر محللین ایرانی مدیم خارج، به نحو مطلوب، بهره گیرد.

خلاصه‌ای از سخنرانی استاد ارجمند جناب آقای دکتر حسین علی قنبری در مورد بیماری آلزهایمر در زیر آمده است:

"بیماری آلزهایمر و یافته‌های جدید"
بیماری آلزهایمر یا بیماری تحلیل و تباہی مغز، معمولاً در دوران پیری ظاهر می‌شود و یکی از راجه‌ترین علل زوال عقل در اوایل عمر محسوب می‌گردد. این بیماری ناشی از کاهش آزاد شدن استیل کولین در نواحی معینی از مغز و ازین رفتن یاخته‌های عصبی پس سیناپسی پاسخ دهنده به استیل کولین می‌باشد. بنظر می‌رسد این اختلالات در ایجاد نقص ذهنی توان با ضعف توانایی‌های گفتاری و ادراکی، پریشانی و اختلال حافظه - که در مبتلایان به آلزهایمر دیده می‌شود - نقش داشته باشند ولی علل دقیق این بیماری هنوز شناخته نشده است.

تشخیص قطعی بیماری، با بررسی آسیب شناختی بافت مغزی همراه با سایقه بالینی زوال عقل ممکن می‌گردد. روش تشخیص براساس وجود پلاک‌های عصبی (Neurofibrillary Plaques, NPs,) و گفتاری و ادراکی، پریشانی و اختلال حافظه - که در مبتلایان به آلزهایمر دیده می‌شود - نقش داشته باشند ولی

استفاده از NPs و NFTs به عنوان معیار تشخیص، اشکالاتی چند، در بر دارد، از جمله:
 ۱- هرچند تراکم NFTs و NPs در فشر مغز، با مرحله پیشرفت بیماری هماهنگ نیست، پیشرفت بالینی و آسیب شناختی بیماری با ازین رفتن مداوم یاخته‌های عصبی قشر مغز، مشخص می‌گردد.
 ۲- در سالمدانی که به زوال عقل مبتلا نیستند، NPs و NFTs وجود دارد.
 ۳- توزیع NPs و NFTs در مغز، یکنواخت نمی‌باشد

گزارش سومین کنگره سراسری مسمومیتها

دکتر عباس کبریابی زاده
عضو هیئت علمی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران
سومین کنگره سراسری مسمومیتها از تاریخ ۲۴ لغایت ۲۶ مهر ماه ۱۳۷۲ در جوار مرقد ثامن الانه (ع) و در محل بیمارستان امام رضا (ع) دانشگاه علوم پزشکی مشهد، با شرکت متخصصان سم شناسی، مسمومیتها، فارماکولوژی، پزشکی قانونی و داروسازی کشور برگزار شد.
در این کنگره بیش از ۱۳۶ مقاله تحقیقی و تالیفی بصورت سخنرانی و پوستر ارائه گردید. اولین روز سپتامبر، به تحقیقات انجام شده پیرامون عوامل شیمیایی چنگ اختصاص داده شده بود.

تعداد مقالات ارائه شده در مورد عوامل شیمیایی چنگی، بسیار قابل توجه بود. بطوریکه از نظر موضوعی، تعداد مقالات داده شده در این مرور، به مراتب، بیشتر از موضوعات دیگر زمینه ها بود. این مقالات، عمدها تحقیقاتی بوده و بمنظور ارائه پرتوکولهای درمانی جدید و موثر، به جهت درمان مسمومیت یا عوامل چنگی صورت گرفته بود، عناوین چند مقاله مهم از این دسته همانند:
 - مطالعه ارتات مرگبار سولفور موستارد، بر مبنای استخوان رزمندگان ایرانی
 - تغییرات مرفولوژیکی فیبروپلاست، پس از تالیر سولفور موستارد بر آن
 - بررسی اثرات دیررس عامل خردل گوگرددار بر اسبرموگرام مصدومین شیمیایی چنگ تحمیلی
 - بررسی الز حفاظتی یک فراورده داروئی نیمه جامد، بر عوارض ناشی از سولفور موستارد
 - ارتات حفاظتی آتاگرنسیتی P, Substance

برآثار چشمی گاز خردل
 - تالیر اکسایمها در مسمومیتها حاصله از گاز عصبی تابون

با توجه به موضوعات تحقیق شده، جای بسی خوشحالی و امیدواری است که علیرغم پایان یافتن چنگ

فکر برپایی کنگره بین المللی فیزیولوژی، توسط انجمن فیزیولوژی انگلستان به منظور ارتقاء و پیشبرد فیزیولوژی با تبادل افکار و اتفاقاً متقابل و دوستانه و فرصت شناخت همکاران، ارائه شد و کشور سوئیس برای این منظور انتخاب گردید. لذا اولین کنگره بین المللی فیزیولوژی در سپتامبر سال ۱۸۸۹ در شهر بازل Basle سوئیس با شرکت ۱۲۰ فیزیولوژیست، از ۱۲ کشور اروپائی و همچنین ایالات متحده آمریکا برگزار شد.

بدنبال آن اتحادیه بین المللی فیزیولوژی (IUPS) در دوم سپتامبر ۱۹۵۳ پایه گذاری شد و در حال حاضر بیش از ۵۰ کشور از جمله جمهوری اسلامی ایران، در آن عضویت دارد. برنامه های کنگره در دو محل GU (دانشگاه گلاسکو) و SECC (مرکز نمایشگاه و کنفرانس اسکاتلند) برگزار گردید.

در ۱۹۹۷ متحصرًا جلسات سخنرانی و در SECC بر جلسات سخنرانی، جلسات پوستر هم برای تمام سمبوزیومهای برگزار می شد. ضمناً نمایشگاه کتابهای جدید فیزیولوژی و نیز نمایشگاهی از دستگاهها و لوازم آزمایشگاهی توسعه کارخانه های سازنده در محل کنگره برپا گردیده بود در این کنگره حدود ۵۰۰۰ نفر شرکت گرده بودند و جمعاً ۸۷ سهپریوم و ۱۸ کارگاه برگزار شد. از دانشگاه های مختلف ایران نیز همکارانی شرکت داشتند. کنگره بعدی (سی و سومین کنگره بین المللی) نیز در سال ۱۹۹۷ در مسی پطرزبورگ (روسیه) برگزار می شود. به فیزیولوژیستهای جوان توصیه می کنم که برای شرکت در این کنگره ها تلاش کنند، زیرا هدف برپایی اولین کنگره که همانا تبادل نظر و آشنایی با همکاران می باشد تحقق یافته و در عین حال فعالیتهای پژوهشی فیزیولوژیستهای ایران نیز، معرفی می گردد.

در خاتمه لازم می دانم از مدیریت محترم پژوهشی دانشگاه تربیت معلم، که جهت شرکت اینجانب در کنگره مذکور بمنظور ارائه یکی از کارهای تحقیقی همکاری داشتند، تشکر نمایم.

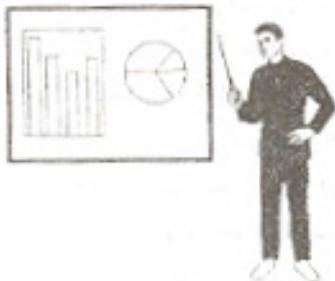
✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿

انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

- استفاده از محققین سم شناسی برداشته بود.
 در روز پایانی کنگره، قطعنامه سمینار، با ۹ ماده قرائت شد که مورد تائید حضار قرار گرفت. مهمترین نکاتی که در قطعنامه سمینار به آنها توجه شده بود، عبارتند از:
- ۱ - توجه دادن وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به اهمیت مسمومیت با مواد شیمیایی، دارویی و ضرورت تشکیل مرکز اطلاع رسانی مسمومینها
  - ۲ - شرکت کنندگان در کنگره، ضمن گرامیداشت خاطره شهدای جنگ تحمیلی، آمادگی خود را جهت همکاری با وزارت دفاع و سازمانهای مستول در زمینه تحقیقات پیرامون اقدامات پدافندی هوامی شیمیایی، اعلام داشتند.
  - ۳ - توجه بیشتر مسئولین دانشگاههای علوم پزشکی کشور به آموزش سم شناسی و مسمومیتها در دوره‌های بالینی پزشکی و داروسازی
  - ۴ - ضرورت تشکیل و فعال نمودن انجمن سم شناسی و مسمومینهای ایران

*****

از کنگره چه خبر؟

آقای دکتر مسعود محمودیان، دبیر محترم دوازدهمین کنگره فیزیولوژی-فارماکولوژی ایران طی تماسی با نشریه آدرس کنگره را جهت اطلاع همکاران اعلام داشتند. آدرس دوازدهمین کنگره فیزیولوژی-فارماکولوژی ایران: دفتر روابط دانشگاهی و بین‌المللی دانشگاه علوم پزشکی ایران تهران صندوق پستی - ۱۵۸۷۵-۶۱۷۱

تلفن: ۰۲۱-۱۵۱۳

فاکس: ۰۲۱-۱۶۲۰۷

تحمیلی، هنوز نیروهای معتقد و محقق کشور از تلاش و مجاهده، جهت ارائه راههای درمانی موثر بر علیه مسمومیت با عوامل جتگی دست برند اشته‌اند.

تحقیقات انجام شده پیرامون مایکوتوكسین‌های تربیکوئسن، جهت یافتن راهی برای مقابله با مسمومیت آنها، نیز قابل توجه بودند. از مقالات ارائه شده در این زمینه موارد زیر جلب توجه می‌کرد:

- آنالیز و شناسایی سموم تربیکوئسن مایکوتوكسین، در مواد غذایی و گیاهان دارویی

- پیشگیری و درمان ضایعات پوستی مایکوتوكسین‌های تربیکوئسن

- مطالعه اثر سلتیم، در پیشگیری از سمیت غذایی

T2-TOXIN

- سم شناسی مایکوتوكسین‌های تربیکوئسن در این کنگره، همچنین مقالاتی در مورد روش‌های برخورد با سموم، اصول درمان گزینه‌گیری، روش‌های تشخیصی در پزشکی قانونی، فاکتورهای تاثیرگذار بر اثرات سمعی داروها، سمیت کلیوی داروها و راههای مقابله و..... ارائه گردید.

از مشکلات قابل توجه و شایان ذکر که در طول برگزاری کنگره مشهود بوده و همکاران زیادی نیز در این مورد گله داشتند، عبارتند از:

۱- موضوعات مناسبی برای سخنرانی انتخاب نشده بود و اکثر سخنرانیها حاوی مطالب تکراری بودند.

۲- وقت کافی و مناسب، جهت استفاده از پوسترها در نظر گرفته نشده بود، با توجه به اینکه در میان مقالاتی که به صورت پوستر ارائه شده بود، کارهای تحقیقی پریار و مفید دیده می‌شد.

۳- سازمان حفاظت محیط زیست که یکی از سازمانهای در گیر با مسمومیتهای شغلی و اجتماعی است، در این کنفرانس هیچگونه مشارکتی نداشت (علیرغم دعوت و درخواست مستلان برگزار کننده کنگره از ریاست سازمان حفاظت محیط زیست و همکاران ایشان) و اما نکته قابل تقدیر آنکه: شهرداری تهران قدمهای اولیه و مؤثری را در جهت

علمی

- ۱۷- تکنولوژی و روش‌های مناسب در امور بهداشتی، دارویی، تشخیص و درمانی
  - ۱۸- حمایت تغذیه‌ای از افراد آسیب پذیر
  - ۱۹- ایموتولوژی و پیوند اعضا
  - ۲۰- علوم اعصاب و گیرنده‌های سلولی
  - ۲۱- تحقیقات پایه در علوم دارویی
  - ۲۲- داروسازی بیمارستانی و ارتات بالینی داروها
  - ۲۳- آنژیم شناسی
  - ۲۴- مشکلات پزشکی منطقه‌ای
  - ۲۵- تکنولوژی و روش‌های مناسب در امور بهداشتی، دارویی، تشخیص و درمانی
  - ۲۶- میتمهای اطلاع رسانی پزشکی و آمار حیاتی
  - ۲۷- تعیین اندازه‌های طبیعی (نورها)
  - ۲۸- تغذیه در خدمات بهداشتی
  - ۲۹- فورماتهای پزشکی و مراقبتهای ویژه
- انتشار از مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۱۳۷۰ و گزارش کمیسیون پژوهشی پژوهش‌های علمی کشور، ۱۳۷۱.

آموزش علوم عصبی (Neuroscience) (۵در آمریکای شمالی)

بر طبق برنامه‌های آموزشی علوم عصبی در آمریکای شمالی، سالانه ۱۰۰۰ نفر با درجه Ph.D در این رشته‌ها فارغ‌التحصیل می‌شوند که این تعداد ۳ برابر نیاز دانشگاه‌های این کشور است. ولی با این وجود، تمامی فارغ‌التحصیلان پس از گذرانیدن یک دوره تحصیل در سطح فوق دکترا، وارد بازار کار می‌شوند. با وجودی که رشته تخصصی علوم عصبی، هنوز همانند دیگر رشته‌های علوم پزشکی جایگاه خود را باز نکرده است، ولی حداقل در آمریکا و کانادا بعنوان یک حرفه، روز بروز بیشتر پذیرفته می‌شود. در بحث ذیل تعداد ۱۵۹ موسسه و دانشگاه در آمریکا و ۱۵ عدد در کانادا که دارای برنامه آموزشی علوم عصبی می‌باشند در سالهای ۱۹۹۰ و ۱۹۹۱ مورد توجه قرار گرفته‌اند. به ازای هر ۱۰۰

اولویتهای تحقیقاتی علوم پزشکی کشور

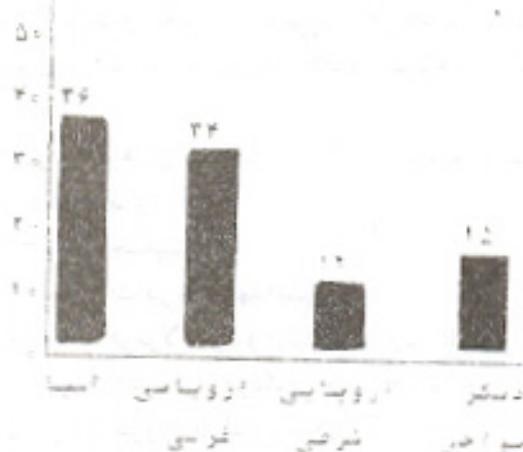
از آنجاکه نیروی انسانی، امکانات و مابایر منابع پژوهشی کشور محدود است و می‌باشد به بهترین وجه مورد استفاده قرار گیرد، کمیسیون پزشکی شورای پژوهش‌های علمی کشور، ضمن تصریح‌هایی از اعضاء کمیته‌های تخصصی خود که مشتمل بر مناطق‌های علوم پایه پزشکی، علوم بالینی، بهداشتی، علوم دارویی و تغذیه بودند، اولویتهای تحقیقاتی علوم پزشکی کشور را در ۲۹ زیر محور با توجه به نیازهای کشور بشرح زیر تعیین نموده‌اند:

زیر محورهای تحقیقات در گروه پزشکی بترتیب اولویت عبارتند از:

- ۱- کنترل جمعیت
- ۲- تحقیقات در نظام بهداشتی کشور
- ۳- مستنز، فرمولاسیون و تولید مواد اولیه دارویی
- ۴- زیستک، بیولوژی مولکولی و بیوتکنولوژی
- ۵- تریست نیروی انسانی پزشکی
- ۶- پیشگیری و کنترل بیماریها
- ۷- سوئتگذیه
- ۸- گیاهان دارویی و طب سنتی
- ۹- فیزیوپاتولوژی بیماریها
- ۱۰- نظام آموزشی و پژوهش علوم پزشکی
- ۱۱- عوامل بیولوژیک و شیمیایی بیماریها
- ۱۲- ایدمیولوژی بیماریها
- ۱۳- سیاستها و امیت غذایی
- ۱۴- کنترل کیفیت در علوم پزشکی
- ۱۵- تغذیه در پیشگیری، کنترل و درمان بیماریها
- ۱۶- نظام تولید، توزیع و مصرف دارو

درآمریکای شمالی صرفاً ۶۹٪ دانشجویان و استادی این رشته از اقلیت‌های نژادی می‌باشند که آسیایی‌ها ۴۳-۴۹٪ در تشكیل می‌دهند آفریقاًی‌ها ۱۰٪ در حد دانشجویان پیش دکتری می‌باشند که در سطح فرق دکتری به ۷٪ و در مردم عضو هیئت علمی به ۶٪ نزول پیدا می‌کنند. این آمار، با درصد نژاد آفریقاًی‌ها در جوامع آمریکایی (۱۰٪) در تناقض است افراد غیر آمریکایی و کانادایی ۲۰٪ دانشجویان قبل از دکتری، ۴۰٪ دانشجویان فوق دکتری و ۷٪ اعضای هیئت علمی این کشورها را تشکیل می‌دهند. اکثر این افراد از آسیا، و در درجه بعدی از اروپای غربی می‌باشند. در بخش‌های فیزیولوژی نیز تعداد دانشجویان خارجی در مقطع فوق دکتری، رقم بالایی را تشکیل می‌دهند (نمودار ۲).

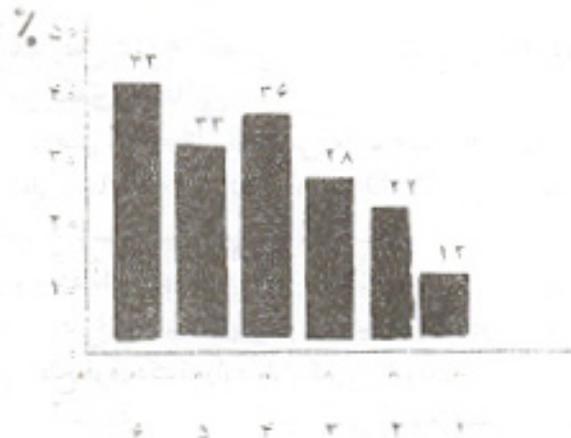
لایحه‌ای جبنت سلسی خارجی

نمودار ۲: درصد اعضای هیئت علمی با اهلیت غیرآمریکای شمالی شاغل در علوم عصبی

دانشجویانی که در سالهای ۱۹۸۹-۹۰ دکترای خود را دریافت نمودند، بطور متوسط دوره تحصیل خود را در عرض ۵/۲ سال طی کرده بودند، در حالیکه در سالهای ۱۹۸۰-۸۵ دانشجویان در عرض ۴/۴ سال فارغ التحصیل شده‌اند. در حال حاضر دوره آموزش تحصیلی فوق دکتری نیز، بطور متوسط ۲/۳ سال بطول می‌انجامد. پیش از نیمی از تمامی برنامه‌های آموزشی علوم عصبی

نفر عضو هیئت علمی فعال در این زمینه، ۶۵ دانشجوی دکتری و ۳۴ Postdoctoral fellow وجود داردند. در حال حاضر مجموعاً ۵۰۰۰ دانشجوی تحصیلی در این رشته در آمریکای شمالی در حال تحصیل می‌باشند. پیشتر دانشجویانی که دوره دکترای علوم عصبی خود را در سال ۱۹۹۰ آغاز نمودند یعنوان پایه تحصیلاتی، تجزیه به پژوهشی داشته‌اند (۸۱٪)، و ۲۵٪ در رشته بیولوژی، ۲۵٪ در روانشناسی، و ۱۰٪ در سایکوبیولوژی یا علوم عصبی فارغ التحصیل شده‌اند. از لحاظ جنس، درصد خانمهای مشغول به تحصیل یا فعال در این رشته، طی ۵ سال اخیر ثابت باقی مانده است (۴۴٪). این تعداد کمی پائین نر از درصد جمعیت کلی بوده است. درصد بانوان در مراحل مختلف آموزش، مبر نزولی دارد بدینصورت که در سال اول ۴۶٪، در مرحله دریافت Ph.D ۳۹٪، در مرحله شرکت درآموزش فرق دکتری و ۳۳٪ خانمهای در این رشته فعال بوده‌اند. این افت همچنان در مراحل بالاتر و اعضای هیئت علمی نیز ادامه دارد تا بجاگی که صرفاً ۱۲٪ افراد با درجه استادی، خانم می‌باشند. (نمودار ۱) این امر در فارماکولوژی، فیزیولوژی و روانشناسی نیز مصدق می‌نماید.

نمودار ۱: درصد خانمهای در سطوح مختلف آکادمیک علوم عصبی (۱۹۹۰).

۱. استاد
۲. استادیار
۳. استادیار
۴. مریض
۵. فوق دکتری
۶. دانشجوی دکتری

خبر اخبار علمی

شرکت آمریکایی Biosignal جدیداً با معرفی گیرنده‌های Recombinant ایزوله، که با غلظت‌های بالا در غثای سلولی متجمد تعبیه شده‌اند، تسبیلات زیادی را برای برسی فعالیت داروها، طراحی و انتخاب مولکولهای جدید دارویی، آزمایشات انتخابی بودن زیرگروههای گیرنده‌ها، آزمایشات تداخل عمل گیرنده‌ها، ظرفیت اتصال دارویی گیرنده و چگونگی هدایت پیام عصبی در گیرنده‌های مختلف، فراهم آورده است. این منع غنی گیرنده‌ها، جانشینی مناسب برای بافت‌های حیوانی و یاردهای سلولی مورد استفاده در تحقیقات علوم پایه می‌باشد.

شرکت مذکور در حال حاضر، زیرگروههای متعدد گیرنده‌های دو پامینی و موسکارینی را موجود داشته و در آینده نزدیکی گیرنده‌های متا-آمینزیک و پیتیدزیک، اجزا، واحدهای پروتئین‌های G و ناقلهای مترا-امین‌هارا عرضه خواهد نمود.

نقل از:

TIPs - June 1993 vol-14

*****

چاپ چهارم مجموعه دسته‌بندی گیرنده‌ها Nomenclature Supplement Receptor ۱۹۹۳ حاری آخرین اطلاعات در مردم گیرنده‌های جدید و تفسیم‌بندی و نامگذاری جدید زیرگروههای گیرنده‌ها وابسته به نشریه TIPs منتشر شد. علاقه مندان جهت اطلاعات بیشتر می‌توانند به آدرس:

Kim Smith, Elsevier Trends Journals, 68 Hills Road, Cambridge, UK CB2 1LA Fax: +44 223 32 1410

*****

دانشمندان تا بحال، موش سوری NOD (Non-Obese Diabetic) را بعنوان عالی ترین مدل حیوانی برای مطالعه دیابت‌های وابسته به انسولین در

در اشکال متی آکادمیک ازانه می‌شوند که ۲۴٪ موارد مربوط به روانشناسی، ۲۰٪ فیزیولوژی، ۱۴٪ آناتومی و ۱۲٪ فارماکولوژی است.

این برنامه‌های آموزشی در ۳۸٪ موارد در دانشکده‌های پزشکی و در ۳۰٪ موارد در بخش‌های علوم و در ۱۷٪ موارد بصورت مختلط عرضه می‌شوند. نسبت استاد به دانشجو در دانشکده‌های پزشکی در این زمینه بیشتر از دانشکده‌های علوم است. ۶۸٪ برنامه‌های آموزشی در موسسات دولتی و ۳۲٪ در موسسات خصوصی برگزار می‌شوند. در سال اول، دانشجویان دکتری در درجه اول از طریق منابع مالی دانشگاهی به قرمه حق التدریس Fellowship و Teaching assistantship حمایت قرار می‌گیرند (۰.۹۷٪).

در درجه بعدی منابع مالی دولتی و فدرال اهمیت بیشتری می‌یابد (۰.۵۱٪)، در حالیکه این منابع در درجه اول، از حمایتهاهای مالی خاص تحقیقات (۰.۳۳٪) و در درجه دوم، از منابعی که برای آموزش کنار کذاشته می‌شوند، تامین می‌گردد.

اعمارهای مالی در آموزش فوق دکتری در علوم عصبی، در درجه اول از طریق منابع فدرال تامین می‌گردد (۰.۸۹٪) و وجودیکه به دلیل جایگزینی و رشد این رشته، بطور مداوم اعضا هیئت علمی جدید، در حال استخدام جهت برنامه‌های آموزشی علوم عصبی می‌باشد، درصد استخدام متخصصین این رشته (سالانه حدود ۴ نفر به نسبت هر ۱۰۰ نفر عضو هیئت علمی) در طول ۵ سال اخیر بسیار پائین تر از درصد فارغ التحصیلان این رشته می‌باشد. (حدود ۱۲ نفر به ازای هر ۱۰۰ نفر عضو هیئت علمی در ۱۹۸۹-۹۰ سال). در واقع نیمی از افرادی که در سالهای ۱۹۸۹-۹۰ دوره آموزش فوق دکتری را به بایان رسانده‌اند، در سال بعد عضو هیئت علمی شدند و یک چهارم این افراد نیز بگونه دیگری استخدام و مشغول به کار شدند. مایلی نیز به تحصیل خود بعنوان دانشجوی پزشکی با دوره‌های فوق تخصص تحقیقاتی ادامه دادند. در مجموع بیش از ۹۷٪ تمامی فارغ التحصیلان در حال حاضر شاغل با هنوز در حال ادامه تحصیل در رشته‌های دیگر می‌باشند.

برطبق تحقیقاتی که اخیراً توسط محققین سوئیس در زوریخ بعمل آمده است، پرسورمارین شواب (Martin E.Schwab) که ریاست این گروه تحقیقاتی را در زمینه فعالیتهای مغزی به عهده دارد، در پاسخ به این سوال که چرا عصب محیطی قابلیت ترمیم پذیری داشته، حال آنکه کوچکترین ضایعه در دستگاه عصبی مرکزی (مغز و نخاع) علیرغم حفاظت این اندامها توسط جمجمه و ستون مهرها سبب ازین رفت آنها می‌گردد، میگوید: «دلیل ترمیم ناکامل سلولهای عصبی مرکزی وجود برخی فاکتورهای محیطی در اطراف این سلولهای عصبی است». قبل از نشان داده شده بود که برخی فاکتورهای رشددهنده (BDNF,NGF) در محیط اکسونال توسط سلولها آزاد شده و موجب ادامه حیات سلولهای عصبی می‌گردد.

در حال حاضر، عقیده برایست که پروتئینهای خاصی بنام GAP43 و یا پروتئین واپسی به رشد (Growth associated protein) از ترمیم سلولهای عصبی می‌گردد. ناگون دو نوع از این فاکتورهای پروتئینی با وزنهای ملکولی ۲۵KD و ۳۵KD تخلیص شده‌اند. با شناخت بیشتر این عوامل در آینده، می‌توان گام بزرگی در راه ریشه کن کردن ضایعاتی که موجب معلویت جسمی می‌شوند، برداشت.

Martin E.Shwab, Isabelle Dusart, Beatrice C.Rubin.
Recherche-Octobre 1993
P:1068-1074

پیام تسلیت هیئت مدیره انجمن فیزیولوژی -
فارماکولوژی به مناسبت درگذشت استاد فقید
دکتر علیرضا قنبرپور

دکتر علیرضا قنبرپور، استاد عالیقدر کرسی شیمی

انسان می‌شناختند. اما جدیداً محققین زاپنی با معرفی یک گونه نازه موش سوری بنام (Non - Obese - Non - Diabetic) Non mice که دارای نقص در تحمل گلوکز و نارسانی گلومرول‌های کلیوی می‌باشد، پیشنهاد کردند که این مدل حیوانی برای تحقیقات در زمینه دیابت واپسی به انسولین یا نارسانی عمل کلیه بسیار مناسب است.

دو داشمند زاپنی بنامهای «هوتا» و «ساکاموتو» از دانشکده پزشکی دانشگاه ناگویا، با انتشار کتابی، مطالب متعدد در زمینه زیستیک، تحویه پرورش موش سوری Nod چگونگی استفاده از این مدل حیوانی برای دیابت قندی نوع II و ویزگیهای نوروباتی این حیوان را تشریح نموده‌اند.

نقل از:

P.O.Box 945,Madison square
Station . New York, NY 10160-0757

*****

جایزه ریچتر (C.P.Richter Prize 1993) (سال ۱۹۹۳) به دکتر زلنان سارنای محقق مرکز تحقیقاتی کلسانین در بیمارستان دانشکده پزشکی دانشگاه هاروارد اختصاص داده شد.

عنوان کار تحقیقاتی دکتر سارنای، «نقش نطاپیک عصبی اکسی توسمین در موادر استفاده سوه از مواد مخدرا» می‌باشد. عقیده بر این است که اکسی توسمین که یک هورمون نوروهیپوفیزی است علاوه بر نقش گسترده در اعمال هورمونی، بر روی برخی فعالیتهای رفتاری از جمله مهار یادگیری و حافظه نیز نقش داشته، در ثانی این هورمون عصبی بر روی اپریوئیدها در جهت سازش و واپسیگی به این مواد عمل می‌کند.

نقل از:

International Society of
Psychoneuroendocrinology
(ISPNE) Members' Forum
No.1 (1993) , P : 51

*****

عزیزمان جناب آقای دکتر سید احمد افتخار حسینی را به ایشان و خانزاده محترم شان تسلیت عرض نموده، علی‌رغم درجات آن مرحوم و بقای عمر بازماندگان را از خداوند متعال خواستاریم.

ستون آزاد

هشت تحریریه فصلنامه خبری، بناداره در هر شماره، یک صفحه از نشریه را تحت عنوان «ستون آزاد» در اختیار همکاران نهاد، تا از این طریق، به بیان نقطه نظرات خود در مورد مسائل مختلف بپردازند. بدین است مسئولیت کلیه مطالب به عهده نویسنده بوده و هشت تحریریه حق در حذف، اصلاح و ویرایش مطالب را برای خود حفظ می‌نماید. از همکاران ارجمند تفاضل من شود مطالب خود را جهت درج در فصلنامه به آدرس دفترخانه انجمن ارسال نمایند.

در باره رسالت انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

بدوای خداوند منان را مبارکرا که توفیق عابت فرمود تا با همکاری و تلاش هشت مدیره محترم فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران فصلنامه خبری منتشر گردد تا کلیه اعضاء و دوستداران انجمن، در اقصی نقاط ایران عزیز و انتشان... در آینده‌ای نه چندان دور، در دیگر کشورها بتوانند از وضعیت و فعالیت‌های انجمن و همینطور بخش‌های موجود فیزیولوژی و فارماکولوژی دانشگاه‌های سراسر گشود و معرفی افراد و شخصیت‌های علمی مطلع گردند.

داروسی و شیمی آلی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران، در نیمه شب جمعه ۱۶ مهر ماه ۱۳۷۲ بر اثر پیشرفت بیماری سلطان، دعوت حق را لیک گفته، بسوی پروردگار عالیان شافت.

مرحوم استاد دکتر قنبر پور، در سال ۱۳۱۹ هجری شمسی در تهران متولد شد و پس از طی تحصیلات دوره ابتدایی و متوسطه و سر انجام اخذ دبلیم از دیرستان دارالفنون، به علت علاقه واقع به علم شیمی وارد دانشکده داروسازی دانشگاه تهران گردید.

پس از فراغت از تحصیل در سالهای ۱۳۴۲-۴۳ و انجام خدمت سربازی برای ادامه تحصیل به آمریکا اعزیمت نموده و در دانشگاه کلمبیا نیویورک، به اخذ دو مدرک Ph.D، در رشته‌های شیمی آلی و شیمی داروسی نائل آمدند. در سال ۱۳۵۷ به ایران بازگشته و از آن پس تا باقی همراه ندریس و تحقیق در دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران و راهنمایی علمی دانشجویان در مقاطع مختلف عمومی و تخصصی پرداختند.

علاوه بر مقالات متعددی که از دکتر قنبر پور در مجلات معتبر داخلی و خارجی به چاپ رسیده است، ترجمه چند کتاب مرجع داروسازی از جمله سیستم‌های کیتیکی، کیتیک ماده واکنش‌ها، شیمی داروسی و مبانی آنکه بیوکیها، (با همکاری جناب آقای دکتر عباس شفیعی) از فعالیتها و آثار علمی استاد می‌باشد.

انجمن فیزیولوژی-فارماکولوژی ایران، ضایعه تأسیف بار نقدان این دانشمند عالی‌مقام را که بحق از سرمایه‌های علمی و افتخارات جامعه دانشگاهی این مرز و بوم بشمار می‌آید، به عموم دانشگاه‌هان، بالاخص جامعه داروسازی کشور تسلیت عرض نموده، امید آن دارد که مختصه‌های دانش پزوهان جوان کشورمان با پیش از مکتب پر بار آن استاد در تداوم راهش بیش از پیش بگوشند. یادش همیشه جاودانه و راهش هماره بر رهرویاد.

□ انا لله و انا لیله راجعون

ضایعه تأسیف بار درگذشت ابوی گرامی همکار

انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

الگری صحیح مصرف دارو را در کشور ارائه نماید؟

آیا این علوم من توانند در رفع و درمان بیماریهای بومی ارائه طریق نمایند؟

آیا اگر مشکلی در علم پزشکی مطرح است، نمی‌بایستی از دیدگاههای فیزیولوژیکی و فارماکولوژیکی روی آن تعمق نمود؟

۳ - عدم شناخت و معرفی صحیح توانهای فردی-شخصیتی افراد آگاه به این علوم، در ایران و دیگر کشورهای جهان.

آیا افراد یا شخصیت‌های علمی شناخته شده‌ای، در این علوم، در میهن عزیز اسلام بیمان وجود دارند؟

آیا این شناختها نمی‌توانند در همکاری و همکاری‌های نزدیکتر، متمرث مر باشد؟

این مسائل نیز من توانند توسط انجمن مطرح، و حتی شیوه اجرای آنها، جهت تبادل نظر بین اعضاء انجمن، به بحث گذاشته شود.

در هر صورت، انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران می‌تواند بال الگو گرفتن از دیگران جمنهای، و نیز با ابتکار همل بر مشکلات و مسائل اولیه این علوم چنانچه در بالا ذکر شده‌است، فاتح آید.

در اینجا، ضمن تشکر از هیئت مدیره جدید انجمن که اولین قدم خود را برداشته از خداوند منان موفقیت آنها را خواستارم.

با تشکر

دکتر علی خوش باطن

رئیس بخش فیزیولوژی و فیزیک پزشکی دانشکده علوم پزشکی دانشگاه امام حسین (ع)

انجمن به معنای لغوی، محلی برای تجمع گروه خاص، با ویژگیهای مشترک می‌باشد. همانطور که از نام انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی بر می‌آید، این اجتماع در مرحله اول یک مجمع علمی در گروه پزشکی، با زیر مجموعه‌های دور شده تخصصی فیزیولوژی و فارماکولوژی می‌باشد. از این رو می‌بایستی وظایف انجمن، همانطور که در اساسنامه قید گردیده، در راستای پیشرفت این دو علم بطور اخسن، و علم پزشکی بطور اعم، به مرحله اجراء درآید.

در این توشتار کوتاه کوشش می‌شود تا برخی از مشکلات موجود که در حوصله این مقاله باشد معرفی گردد، تا انجمن با توجه به ماموریت خود بتواند با بهره‌گیری از اینها، هار نظرات اعضای محترم و حتی غیر اعضاء، راه حل مناسبی در جهت رفع مشکلات یافته و ارائه طریق نماید. این مشکلات عبارتند از:

۱ - عدم شناخت و معرفی صحیح و دقیق وضعیت موجود علوم فیزیولوژی و فارماکولوژی در بین دیگر علوم پزشکی برای عامه مردم و همیت‌پرور علاقه مندان به دانش پزشکی.

علم فیزیولوژی و فارماکولوژی چه چیزی را می‌خواهد به ما بشناساند؟ این علوم، تا چه حد می‌توانند در رفع مشکلات موجود در پزشکی مولتی، و تا چه اندازه برای جامعه کنونی ما و پیش‌بینی متمرث مر باشند؟

اینها تماماً به عدم معرفی این علوم (فیزیولوژی و فارماکولوژی)، در بین هم و حتی بعضی از محققان متنهای می‌گردد. چرا که زمانی که دیگر دانشمندان و حتی مسئولان، نیاز به بررسی موضوعی دارند، هنوز مردند که از کدامیں متخصص و محقق برای اظهار نظر، دعوت به عمل آورند. این مسئله، می‌تواند برای هر علم، با معرفی دقیق آن حل شود و انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران در این راستا، می‌بایستی قدم اول را بردارد.

۲ - عدم شناخت و معرفی صحیح مشکلات و مجهولات در این علوم در ایران و جهان. آیا علوم فیزیولوژی و فارماکولوژی می‌توانند راه و

پاسخ به نامه‌ها

خداآوند شناخت را سپاس می‌گذاریم که اوین شماره فصلنامه خبری انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران مورد توجه و استقبال عزیزان هست.

از تاریخ انتشار فصلنامه تاکنون، تعدادی از دوستان و باران در رشته‌های مختلف علوم پایه، از طریق مکاتبه و یا تلفن، ما را مورد محبت و شناخت قرار داده، و با ارائه پیشنهادات و نظرات ارزنده، در جهت بهبود کیفیت تشریه خودشان و بعضاً با طرح درخواستهای، ما را در آن راه، تشویق نموده‌اند. از تعدادی این عزیزان، کمال تشکر را داریم.
معنی ما برآن است تا با امداد الهی و توفیق پروردگار، تا حد امکان به این درخواست‌ها پاسخ داده و نظرات شما را چرا غرای خویش قرار دهیم.

از آنجایی که برخی نامه‌های رسیده، حاری مطالبی است که ممکن است برای همکاران نیز جالب و مفید باشد، لذا فصلنامه خبری در هر شماره، خلاصه برخی از نامه‌ها را عیناً منعکس نموده و در صورت ضرورت، بدانها پاسخ می‌دهد و در مورد بقیه نامه‌ها، به علت محدودیت صفحات فصلنامه، تنها به ذکر نام نویسنده، اکتفا می‌نماید. از گلبه عزیزانی که به هر دلیلی یا ما مکاتبه نموده‌اند، بخاطر توجه شان به فصلنامه سپاسگزاریم.

هیئت تحریریه

پیشنهادات ارزندهای به شرح زیر مطرح نموده‌اند:
تشکیل کارگاه تحقیقاتی، حداقل هر شش ماه یکبار، در دانشگاه‌های مادر درخواست جدی از وزارت خارجه و با کمیته علوم پایه پژوهشی مبنی بر نظرارت بر تدریس دروس فارماکولوژی و فیزیولوژی توسط افراد متخصص در این رشته‌ها در نظر گرفتن سهمیه‌های مناسب برای اعضای هیئت علمی در مقطع فوق لیسانس، جهت ورود به دوره‌های D.Ph.D داخل کشور و در صورت امکان طرح «بورس داخلی» با توجه به جمیع چوائب (مشکلات ارزی، مسائل فرهنگی، بالا بردن توان بیشتر نیروهای علمی داخل کشور).

همکارانی که نامشان در زیر آمده است، نامه‌هایشان واصل گردید. ضمن تشکر مجدد، موفقیت روزافزون آنان را از خداوند یکتا مسئلت داریم.

- ۱- دکتر احمد احمدزاده - ۲- عنایت الله بیگلربیگی
- ۳- دکتر رسول زنده، روح - ۴- شجاعی فرد - ۵- دکتر احمد ناظمی - ۶- فاطمه نبوی رفستجانی.

* آقای دکتر کمال مجتبهدزاده، از بخش زیست شناسی دانشگاه فردوسی مشهد در نامه شان، ضمن مفید بر شمردن اطلاع رسانی در اینجا نوشته شده، پیشنهاد کرده‌اند که در آن دسته از دانشگاه‌های کشور، که تحقیقات پیشرفته در حال انجام است، امکاناتی برای افراد علاقه‌مند فراهم آید تا در فرصت‌های مطالعاتی کوتاه مدت، یا تک‌بی‌ها و روش‌های پیشرفته تحقیقات آشنا شوند.

* خانم پروین زارعیان، عضو هیئت علمی دانشکده پژوهشی جهرم، پیشنهاد داده‌اند که «انجمن و با درخواست از پیشنهاد فیزیولوژی و فارماکولوژی کشور، نسخه‌ای از آخرین مقالات تحقیقاتی آن بخشها را تهیه نموده و برای آگاهی اعضای انجمن، خلاصه آن مقالات را در فصلنامه درج نماید».

ضمن تشکر از این همکار عزیز، به اطلاع ایشان می‌رسانیم که موضوع پیشنهادی ایشان، از برنامه‌های قطعی آنی کمیته علمی انجمن می‌باشد و اقدامات اولیه نیز، در این جهت صورت گرفته است.

* آقای حسین جعفری عضو هیئت علمی گروه فارماکولوژی دانشگاه علوم پژوهی قزوین، در نامه شان

أخبار کنگره‌ها

7-10 April 1994

European Congress of Psychophysiology,
Barcelona, Spain (Information: Prof,
T.Sagales, Hospital General
Universitari Vall d'Hebron, Pg.Vall
d'Hebron, 08035 Barcelona, Spain.
Tel:+34 3 2191018;+34 3 4183400.
Fax:+34 3 2848753;+34 3 4280371.)

10-15 April 1994

Inter American Seminar on Clinical
Pharmacology and therapeutics, Caracas ,
P.O.Box 76333, El Marques, Caracas
1070-A, Venezuela.
Tel: +58 2 528020/315962.
Fax: +5832314385.

11-13 April 1994

Molecular Biology of Muscle
Development, Snowbird, Utah, USA.
(Information: Keystone Symposia, Drawer
1630, Silverthorne, CO 80498, USA,
Tel: +1 3032621230.
Fax: +1 3032621525.)

9-13 May 1994

5th International Symposium on Adenosine
and Adenine Nucleotides.
From Molecular Biology to Integrative
Physiology,Philadelphia, PA, USA.
(Information: Secretary, 5th International
Symposium on Adenosine and Adenine
Nucleotides, PO Box 933, Havertown, PA

6-8 December 1993

Stockholm (Sweden)39th International
symposium on purity determination of drugs
the Swedish Academy of Pharmaceutical
Sciences, Symposium on purity
determination of drugs p.o.Box 1136,11181
Stockholm.

Tel:(46) 8245085.

Fax:(46) 8205511.

8-12 December 1993

5th International Symposium on Neural
Regeneration, Pacific Grove,CA, USA,
(Information: Fredrick J, Seil, MD, Office of
Regeneration Research Programs [151N],
VA Medical Center, Portland, OR 97201,
USA,

Tel: +1 503 273 5193.)

6-9 March 1994

3rd European Symposium on Calcium -
Binding Proteins in Normal and
Transformed Cells, Zurich, Switzerland.
(Information: Symposium Secretarial, Dr C.
W. Heizmann, University Children's
Hospital, Division of Clinical Chemistry
Steinwiesstrasse 75, CH-8032 Zurich,
Switzerland.)

انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

***

31 July-3 August 1994

6th International Amine Oxidase/5th International Trace Amine Symposium
Saskatoon, Canada. (Prof Peter H.YU,
Neuropsychiatric Research Unit, University
of Saskatchewan, Saskatoon, Saskatchewan,
Canada, S7N OWO.)

***

27-31 August 1994

Santa Barbara, CA. The 10th International
Symposium on Gastrointestinal Hormones.
Contact: J.M. Fried, Symposium
Administrator, UCLA, 10833 Le Conte
Ave., Los Angeles, CA 90024-1722.
Fax (310)206-5046.

***

15-16 September 1994

Inner Far Neuropharmacology, Montpellier,
France. (Information Michel Eybalin,
INSERM U.254 CHU Hopital St Charles,
34059 Montpellier Cedex 1, France.
Tel: + 33 67 33 69 75
Fax: + 33 67 52 56 01.)

19083, USA.)

***

21-24 June 1994

Charleston, SC

The Tenth Congress of International Society
of Electrophysiological Kinesiology
(ISEK).

Contact: R. Shiavi, Biomedical Engineering,
Vanderbilt Univ., Nashville, TN
37235; (615)322-3598.
Fax: (615)343-7919. E-mail: rgs@vuse.
vanderbilt.edu; or S. Wolf, Rehabilitation
Med., Emory Univ. Sch. of Med., Atlanta,
GA 30322; (404)727-4801.
Fax: (404)727-5895.

***

27 June-1 July 1994

Washington DC, USA 19th congress of the
Collegium Internationionale
Neuropsychopharmacologicum (CINP): The
Decade of the Brain 1900-2000 AT
Midpoint Information: XIX CINP Congress
Secretariat, 42 Music Square West, Suite
103, Nashville, TN 37203-3234
USA.

* * * فراخوان همکاری * * *

به منظور بهینه‌سازی فعالیت‌های انجمن، هیات مدیره انجمن از کلیه همکاران تقاضا دارد که مطالب خود را در زمینه‌های زیر به آدرس دیرخانه انجمن ارسال دارند:

- ۱- انتظارات و توقعات اعضاء انجمن
- ۲- نظرات و پیشنهادات اعضاء و همکاران در مورد برنامه کلی انجمن و محوریات

فصلنامه خبری

از کلیه همکارانی که مایل به ارسال مطلب برای نشریه می‌باشند خواهشمند است به مطالب زیر توجه فرمایند:

- * مطالب ارسالی حاوی نام و نام خانوادگی، سمت، مدرک تحصیلی، نشانی کامل و شماره تلفن نویسته باشد.
- * مطالب بر روی یک صفحه کاغذ سفید و حتماً بصورت تایپ شده باشد.
- * در صورتیکه مطلب به صورت ترجمه کامل باشد، یک نسخه از اصل آن را نیز ارسال نماید.
- * مطالب به آدرس انجمن "فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران، تهران" صندوق پستی ۱۸۱-۱۹۸۳۵ ارسال گردد.
- *** خواهشمند است نام و آدرس همکارانی را که فصلنامه دریافت نکرده‌اند، برای ما ارسال دارید.

۲۱۴۱۴۱۲